

Instrumenttechnisch Leerplan.

L2

Basistechnieken:

1. voor de linkerhand en -arm:

- + correct zitten en staan met instrument.
 - bepalen piekhoogte.
 - vrijheid van bovenlichaam en armen vergroten
 - correcte positie van het instrument
 - ontspannen van de schouders
 - basishouding van corpus in balans met het instrument

- + zetten van de 4 vingers grote en kleine secunde verschil .
 - kracht bij plaatsen
 - losse duim (spiertonus!)
 - aanvankelijk de vingers laten staan, nadien initiatie
 - onafhankelijkheid
 - gebruik van de vingers over vier snaren

- + gehoorvorming en -geheugen
 - veel zingen (innerlijk gehoor)
 - naspeel dictee
 - initiatie stemmen
 - intonatiecorrectie-oefeningen
 - begrippen hoog en laag
 - tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen

2. voor de rechterhand en -arm

- + basishouding en -bewegingen
 - zoeken naar houding die toelaat grote losse bewegingen met heel de arm te maken
 - 3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie)
 - verbindingsbewegingen tussen de drie posities
 - uitbouwen van gebruik van de boog in de bovenste en onderste helft met uitzondering van de extremen
 - initiatie slofgebruik

- + boogstreken
 - strijken van noten afgewisseld met rusten
 - strijken in ritmes
 - legato en détaché in binair
 - legato en détaché in ternair
 - eenvoudige ritmische patronen cfr. AMV
 - legato en détaché snaarwissel: initiatie

- + basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil

- + klankkleuren en ritmisch geheugen.
 - naspeel ritmedictee
 - naspeel luid en zacht dictee
 - Waar hoor je nu spelen met de boog
 - Wat is er (ritmisch) veranderd aan het liedje? Speel het na.

3. Repertoire

- + sol groot en re groot kennen van het vingerpatroon en reactie op verkeerd voortekening gebruik (horen a.d.h.v. de begeleiding)
- + 10 volksliedjes
- + 10 stukjes (niet eerder gehoorde stukjes)
- + 5 cassettestukjes
- + 5 prima vista speelstukjes

L3

basistechnieken

1. voor de linkerhand en -arm:

- + correct zitten, staan met instrument
vrijheid van bovenlichaam en armen vergroten
correcte positie van het instrument
ontspannen van de schouders

- + zetten van de 4 vingers in de eerste positie.
Voortekeningverschillen: do groot, sol groot, re groot
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

- + werken aan snelheid via korte driloefeningen of leuke snelle stukjes, die in relatief makkelijke toonaarden staan

- + zetten van kwinten (verband tussen verschillende snaren)
zetten van 1 vinger en meespelen van een onderliggende open snaar
twee vingers zetten op twee snaren en de twee noten na elkaar spelen
(initiatie tweeklanken)

- + Aandacht voor intonatie:
zingen: vormen van het innerlijk gehoor
kracht bij plaatsen met losse duim
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel, initiatie van de uitzettingen en het bewegen naar hogere posities.
gebruik van de vingers over vier snaren (met de daarbijhorende armpositie)
Gebruik van de vierde vinger

- + gehoorvorming en -geheugen
naspeel dictee met rare afstanden
stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen
tonaal gevoel bij veranderende halve tonen systeem
Bewustmaking van de toonaard en de theoretische benadering herwerken via het instrument.
Wat is een rare noot in het stukje en wat zou het moeten zijn.
vergelijken open snaren

2. voor de rechterhand en -arm

- + basishouding en -bewegingen
verder uitwerken van de houding van de strijkstok met gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en pink)
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie)
verbindingsbewegingen tussen de drie posities
uitbouwen van gebruik van de boog in de bovenste helft
uitwerken sloopgebruik (ontspannen pols)
uitwerken puntgebruik met strekken van de arm (aandacht voor proportie lengte van de arm en strijkstok)

- + boogstreken
legato en détaché in binair
legato en détaché in ternair
uitbreiden van de ritmische patronen cfr. AMV
legato en détaché snaarwissel
gebruik van dubbelsnaren (open snaren en zetten van 1 vinger)
opbouwen van snelheid in binaire ritmes (gevoel)

+ basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
gebruik van crescendo en diminuendo. Aandacht voor gebruik van
eerste en vierde vinger van de rechterhand.
Zoeken naar klankkleuren door het spelen op brug en toets, veel
boog weinig boog, hard duwen,....

+ aanwenden van de leerstof van L3 in:
naspeel ritmedictee
naspeel luid en zacht dictee
Waar hoor je nu spelen met de boog
Wat is er (ritmisch) veranderd aan het liedje? Speel het na.

3. Repertoire

+ toonladders met ritme en streekvariaties en met verschillende toonaarden, groot en klein
re groot, sol groot, do groot, re klein, sol klein, do klein, fa groot, zonder la snaar,....
+ 10 volksliedjes
+ 10 ongekeerde stukjes
+ 5 cassettestukjes

L4

Basistechnieken

1. voor de linkerhand en -arm:

+ zitten of staan met het instrument.
correcte positie van het instrument
minimaliseren van de spanningen in de rug
+ zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.
, initiatie uitzettingen
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet
klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

+ Aandacht voor:
kracht bij plaatsen met losse duim
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het
griepgevoel
Uitzettingen zonder verlaten van de basispositie.
Zetten van de vingers met en zonder steunvingers
gebruik van de vingers over vier snaren
gebruik van de dubbelgrepen: sixten en 1 vinger met
boven- of onderliggende open snaar

+ initiatie van het positieospel
leren kennen van de vingers en de nieuwe daarbijhorende noten
in vierde positie
blind vinden van de eerste vinger
glijfoefening met de eerste en tweede vinger.
basisbeweging van de wissel
handreflexen tijdens de wissel
toontreffen en toonvoorstellingsvermogen: speel de mi eerste
vinger, zing de la en glijd nu tot aan de la.

+ initiatie van de vibrato:
gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de
basishouding. Combinatie positiewissel en vibrato beweging.
Vingerontspanning bij het plaatsen. Trage rolbeweging.

+ gehoorvorming en -geheugen
naspeel dictee met rare afstanden

stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)
glijd met de eerste vinger tot aan deze noot.
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen. Gebruik van
aparte vingers zonder verlies van de basishouding.
Bewustmaking van de toonaard en de theoretische benadering
herwerken via het instrument.
Wat is een rare noot in het stukje en wat zou het moeten zijn.
Speel wat je nu hoort in eerste en daarna in vierde positie.

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen
verder uitwerken van de houding van de strijkstok met
gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en
pink)
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen
ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingbewegingen
tussen de drie posities
Afwerken gebruik van de hele boog (ontspannen pols, gewichtcontrole van de boog)

+ boogstreken
legato en détaché en staccato in binair
legato en détaché en staccato in ternair
uitbreiden van de ritmische patronen cfr. AMV
legato en détaché en staccato snaarwissel
gebruik van dubbelsnaren
opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)
opbouwen van strijksnelheid en traagheid.

+ basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
gebruik van crescendo en diminuendo.
Proberen van klankkleuren maken via toets, kam, ...

+ aanwenden van de leerstof van L4 in:
naspeel ritmedictee
naspeel luid en zacht dictee
Waar hoor je nu spelen met de boog
Wat is er (ritmisch) veranderd aan het liedje? Speel het na.

3. Repertoire

toonladders 2 octaven met uitzettingen eerste en vierde vinger.
5 volksliedjes
5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.
3 cassettestukjes
5 a prima vista stukjes

M1

Basistechnieken

1. voor de linkerhand en -arm

+ zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.
Uitbreiding van de toonaarden
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet
klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

+ Aandacht voor:

zelfstandigheid bij intonatieproblemen. Zonder gebruik van begeleiding valse noten herkennen
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel

dubbelgrepen: sixten en 1vinger-losse snaar

tersen

initiatie oktaaf: greepgevoel 1-4

aanvankelijk gescheiden, later op beide snaren gestreken

+ het positiespel

leren kennen van de drie basisposities van de linkerhand en -arm. (1° tot 5° 6° tot ...°, duimpositie)

glijoefening met dezelfde en met wisselende vinger (de eerste noot in de doelpositie steeds spelend met bovenliggende vinger)

blind vinden van de posities

basisbeweging van de wissel

handreflexen tijdens de wissel

Kennen van de vierde positie, initiatie van de tweede en derde

(beginnend met de positie zelf, later het wisselen over de 4

posities)

toontreffen en toonvoorstellingsvermogen

+ verder werken aan het vibrato:

gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de

basishouding, kantelen van de vingers.

Aandacht en bewustmaking pols en armbeweging.

Combinatie positiewissel en vibrato beweging.

Vingerontspanning bij het plaatsen.

aandacht voor pols- en armvibrato.

opvoeren gebruik van het vibrato in de literatuur

+ gehoorvorming en -geheugen

naspeel dictee met rare afstanden

stemmen

intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)

tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen. Gebruik van

aparte vingers zonder verlies van de basishouding.

leren horen van snel en traag, breed en klein vibrato

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen

verder uitwerken van de houding van de strijkstok met

gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en pink)

3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen

ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingbewegingen

tussen de drie posities

initiatie gebruik van de arm onder de stok arm boven de stok

voelen van O, 8 en dubbel8 gebruik

versnellen van golfbeweging met pols en arm

+ boogstreken

bewustmaking toonvorming: aandacht voor minder vlotte wissels (slof of punt).

legato en détaché en staccato en martellato in binair

legato en détaché en staccato en martellato in ternair

initiatie gebruik van accenten, sfz, fp,...

initiatie spiccato-streek, kennismaking met de veerkracht van de boog

uitbreiden van de ritmische patronen cfr. AMV

legato en détaché en staccato snaarwissel

gebruik van dubbelsnaren

opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)

opbouwen van strijksnelheid en traagheid en snel elkaar

opvolgende combinaties

+ basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
gebruik van crescendo en diminuendo.
constante aandacht voor toonkwaliteit.

+ naspeel ritmedictee
Welke streek hoor je nu spelen met de boog, probeer te imiteren

3. Repertoire

toonladders 2 of 3 oktaven al naar gelang positie spel en uitzettingen. Streven naar 5 kruisen en mollen.

10 études

5 langere stukken met toepassing van de versch. techn.

5 a prima vista stukjes

5 duo's of trio's

M2

Basistechnieken

1. voor de linkerhand en -arm

+ zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.

Alle toonaarden, belang aan chromatiek.

Inoefenen van gecompliceerdere uitzettingen met positiewissels.

begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.

Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet

klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

+ Aandacht voor:

onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het

griepgevoel

gebruik van de vingers over vier snaren en gebruik van de

dubbelgrepen: sexten en 1vinger-losse snaar

tersen en kwarten

initiatie oktaaf: griepgevoel 1-4

aandacht voor akkoordenspel (plaatsen van 3 of 4 vingers)

+ het positie spel

Uitwerken van de drie basisposities van de linkerhand en -

arm.

glijoefening met dezelfde en met wisselende vinger, nu ook de

eerste noot in de doelpositie spelend met onderliggende vinger)

blind vinden van de posities

basisbeweging van de wissel

handreflexen tijdens de wissel

Kennen van de derde positie, tweede, vierde, en vijfde positie

(beginnend met de positie zelf, later het wisselen over de 5

posities)

toontreffen en toonvoorstellingsvermogen.

+ verder werken aan het vibrato:

gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de

basishouding.

aandacht voor pols- en armvibrato.

aandacht voor verschillende soorten vibrato: hoe snel, hoe

breed? Welk effect? imitatieoefeningen.

opvoeren gebruik van het vibrato

+ gehoorvorming en -geheugen

atonaal dictee met ongewone afstanden en dubbelgrepen

stemmen

intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)

tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen, zonder steun van begeleidend instrument
imitatieoefening van positiewissels

2. voor de rechterhand en -arm

- + basishouding en -bewegingen
 - verder uitwerken van de houding van de strijkstok met gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en pink)
 - 3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingsbewegingen tussen de drie posities
 - Afwerken gebruik van de hele boog (ontspannen pols, gewichtcontrole van de boog)
 - akkoordenspel
 - verder verkennen van verschillend gebruik van het gewicht van de arm
 - Optimaliseren variërend booggebruik en bewustwording van het effect

- + boogstreken
 - bewustmaking toonvorming: aandacht voor minder vlotte wissels (slof of punt).
 - legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in binair
 - legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in ternair
 - initiatie verschil van booggebruik van accenten, sfz, fp,...
 - gebruik van dubbelsnaren
 - opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)
 - initiatie leggierostreek en saltarello

- + basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
 - gebruik van crescendo en diminuendo.
 - constante aandacht voor toonkwaliteit.

- + naspeel ritmedictee
 - Welke streek hoor je nu spelen met de boog, probeer te imiteren verwezenlijk zo goed mogelijk een crescendo, Fp, kracht, ... in het volgende muziekstukje

3. Repertoire

toonladders 3 oktaven tot 5 en 5b's
Arpeggios in twee oktaven
10 études
5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.
5 a prima vista stukjes

M3

Basistechnieken

1. voor de linkerhand en -arm

- + Alle grepen van de eerste positie.
 - Alle toonaarden
 - begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
 - Combineren uitzettingen en positiewissels.

- + Aandacht voor:
 - kracht bij plaatsen met losse duim
 - onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel
 - gebruik van de vingers over vier snaren en gebruik van de dubbelgrepen: sixten en 1vinger-losse snaar
 - tertsen en kwarten

initiatie oktaaf: greepgevoel 1-4
aandacht voor akkoordenspel

+ het positieospel

Uitwerken van de drie basisposities van de linkerhand en -arm
glijfoefening met dezelfde en met wisselende vinger.
blind vinden van de posities
basisbeweging van de wissel
handreflexen tijdens de wissel
Kennen van de derde positie, tweede, vierde, en vijfde positie,
initiatie van 6° en 7° positie
(beginnend met de positie zelf, later het wisselen over de 7 posities)
toontreffen en toonvoorstellingsvermogen.
Veel aandacht voor grote sprongen en afstanden

+ verder werken aan het vibrato:

gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de basishouding.
aandacht voor pols- en armvibrato.
aandacht voor verschillende soorten vibrato: hoe snel, hoe breed? Welk effect? imitatieoefeningen.
opvoeren gebruik van het vibrato
initiatie gebruik van constant gebruik los van het zetten van de vingers.

+ gehoorvorming en -geheugen

atonaal dictee met ongewone afstanden en dubbelgrepen
stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen, zonder steun van begeleidend instrument.
Imitatie van de positiewissels

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen

verder uitwerken van de balans van de strijkstok
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen
ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingbewegingen
tussen de drie posities
Afwerken gebruik van de hele boog (ontspannen pols, gewichtcontrole van de boog)
Optimaliseren variërend booggebruik en bewustwording van het effect

+ boogstreken

bewustmaking toonvorming: aandacht voor minder vlotte wissels (slof of punt).
legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in binair
legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in ternair
initiatie gebruik van accenten, sfz, fp,...
gebruik van dubbelsnaren
opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)
uitbouw saltarello en leggierostreek

+ Nuances van P tot F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil

gebruik van crescendo en diminuendo.
constante aandacht voor toonkwaliteit.

+ naspeel ritmedictee

Welke streek hoor je nu spelen met de boog, probeer te imiteren
verwezenlijk zo goed mogelijk een crescendo, Fp, kracht, ...
in het volgende muziekstukje

3. Repertoire

toonladders 3 oktaven tot 5 en 5b's
5 études

5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.
5 a prima vista stukjes

H1-H2-H3

De leerplandoelstellingen in de hogere graden zijn niet meer systematisch te duiden.

Door de verschillen in niveau bereikt door de verschillende lln. door het meer stuk gericht werken, door het feit dat de hogere graad in veel gevallen een afwerkingsgraad van de basistechnieken is en die afwerking bij elke lln. anders ligt, is het niet mogelijk graadsgewijs de aan te leren technieken te vernoemen.

In de hogere graad gaat de aandacht in grote mate naar het onafhankelijk maken van de ll. om na het vervolledigen van zijn studie aan de academie hetzij als zichzelf behelpend amateur, hetzij als student in de richting muziek, maar in ieder geval als muziekminnend mens door het leven te gaan.

Belangrijk hierbij is dat de ll. bouwde aan een voldoende afgewerkte technische basis, aan een aanzienlijke algemeen muzikale bagage, aan een affect voor muziek, en aan een oriënteringsvermogen om zich in het eventuele amateursmuziekleven van zijn/haar woonomgeving een plaats te verwerven.

Primordiaal wordt nu dus het verzelfstandigen van de ll. De voortdurende zorg naar voldoende technisch niveau moet bestaan naast andere prioriteiten.

We zetten ze eventjes op een rij.

1) Technische aandachtspunten voor de lln van de hogere graad.

Rechterhand en -arm

+ afwerking van de hoofdboogstreken:

détaché

legato

martelé

spiccato

saltato of sautillé

+ Initiatie of afwerking van de afgeleide boogstreken

Staccato

Ricochet

Vliegend staccato

Portato

Leggiero

Linkerhand en -arm

Kennen en herkennen van alle posities, uitzettingen en positiewissels

Opbouwen van snelheid in 1 positie en in positiewissels

Vergroten van tonaal gevoel

Vergroten van zelfstandig intoneren
Vergroten van begeleid intoneren
Initiatie fluittonen
Verder uitwerken dubbelgrepen
Versieringen
Onafhankelijkheid links en rechts

2) Algemeen

Eenvoudige analyse van de gespeelde literatuur
Historisch beeld van de periode, waaruit de literatuur komt
Verwijzing naar andere werken (muziek, beeldende kunst, literatuur,...)
A prima vista-spel ontwikkelen
Kennissen laten maken met andere genres
Op punt zetten van studiemethode
Zoeken naar perspectieven na de muziekschool
enz...

3) Repertoire

Bepalen van eigen keuze
Zoeken naar variatie in stijl (aansluiting bij wensen)
CD vergelijking, concertbezoek.